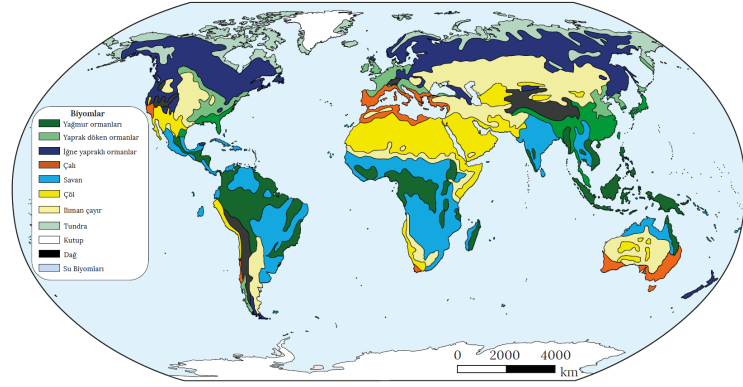

KONU BİYOMLAR

Biyom, benzer yetiştirme şartlarına sahip bitki ve hayvan topluluklarını içinde barındıran bölgelere denir. Her biyomun kendine özgü bitki örtüsü ve hayvan türü olmakla beraber biyomlar, daha çok bitki örtüsüne göre adlandırılmaktadır.

Biyomların yeryüzüne dağılışı

Tropikal Yağmur Ormanları Biyomu

Her mevsimin sıcak ve yağışlı geçtiği, biyoçeşitliliğin fazla olduğu Ekvator ve çevresinde görülür. Biyoçeşitlilik açısından oldukça zengindir.

Bitki örtüsü

Yıl boyunca yeşil kalabilen uzun boylu ve geniş yapraklı ağaçlardan oluşur. Bitki çeşitliliği ve orman altı florası bakımından yeryüzünün en zengin ormanlarına sahiptir.

Hayvan türleri

Orangutan, kaplan, goril, yılan, leopar, kertenkele, kuş, kelebek ve böcek türleri ...

Yaprak Döken Orman Biyomu

Yıl boyunca nem ve yağışın fazla olduğu orta kuşağın kışların ılık, yazların serin geçtiği ılıman iklim bölgelerinde görülür.

Bitki örtüsü

Orman altı florası bakımından zengin

olup sonbaharda yapraklarını döken ağaçlardan oluşan ormanlara sahiptir.

Hayvan türleri

Boz ayı, sincap, geyik, çakal, tilki, kartal, tavşan, yılan ...

İğne Yapraklı Orman Biyomu

Kışların uzun ve soğuk, yazların kısa ve serin geçtiği sert karasal iklim bölgelerinde görülür.

Bitki örtüsü

Soğuğa dayanıklı iğne yapraklı ağaçlardan oluşur. Tayga (boreal) ormanları

Hayvan türleri

Boz ayı, sincap, geyik, çakal, tilki, kartal, tavşan, yılan ...

Çalı Biyomu

Orta kuşağın 30°- 40° enlemleri çevresinde yer alan yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçen Akdeniz iklim bölgelerinde görülür.

Bitki örtüsü

Boyu 1-3 metre arasında değişen bodur ağaç ve çalılardan oluşur.

Hayvan türleri

Çakal, yaban koyunu, yaban keçisi, tavşan, puma, tilki, karaca, kokarca ...

Savan Biyomu

Her iki yarım kürede yaklaşık 10°- 20° enlemleri arasında özellikle Güney Amerika ve Afrika'nın orta kesimleriyle Hindistan'ın iç kesimlerinde tropikal (savan) iklim bölgelerinde görülür.

Bitki örtüsü

Uzun boylu ot toplulukları ile kuraklığa dayanıklı çalı ve küçük gruplar hâlinde bulunan ağaçlardan oluşur.

Hayvan türleri

Zebra, zürafa, fil, aslan, timsah, antilop, sırtlan, gergedan, su aygırı, çakal, deve kuşu ...

Çöl Biyomu

Dönenceler çevresinde ve orta kuşağın denizden uzak iç kesimlerinde yıllık yağış miktarının 200 mm'nin altında olduğu alanlarda görülür.

Bitki örtüsü

Seyrek olarak kurakçıl otlar, çalılar ve kaktüslerden oluşur.

Hayvan türleri

Deve, yılan, kertenkele, karınca, çöl faresi, çöl tilkisi, akrep ...

İlman Çayırlar Biyomu

Orta kuşakta yıllık yağış miktarının az olduğu, yağışın belirli mevsimlerde toplandığı yarı kurak iklim bölgelerinde görülür.

Bitki örtüsü

Bozkır, çayır ve preri gibi kısa boylu ot topluluklarından oluşur.

Hayvan türleri

Lama, bizon, geyik, kanguru, ceylan, bufalo, tavşan, çakal ...

Tundra Biyomu

Sıcaklığın sadece birkaç ay 0 °C'nin üstüne çıktığı, toprağın kışın donup yazın da çözülmesiyle tundra iklim bölgesinde ve yüksek dağlık alanlarda görülür.

Bitki örtüsü

Yazın toprağın üst kısmındaki buzların çözülmesiyle ortaya çıkan ot, yosun, liken ve yer yer çalılardan oluşur.

Hayvan türleri

Kutup tilkisi, ren geyiği, misk öküzü, kurt, karibu, palyaço ördek ...

Kutup Biyomu

Sıcaklığın yıl boyunca 0 °C'nin altında olduğu, buzul örtüleriyle kaplı kutup bölgelerinde görülür.

Bitki örtüsü

Yoktur.

Hayvan türleri

Kutup ayısı, kutup tilkisi, fok, penguen...

Dağ Biyomu

Himalaya, And, Alp, Kayalık vb. dağların yüksek kesimleriyle düşük sıcaklık şartlarının hâkim olduğu alanlarda görülür.

Bitki örtüsü

İğne yapraklı ormanlar, alpin çayırları.

Hayvan türleri

Dağ keçisi, tibet öküzü, kartal, kar tavşanı, kurt ve kar parisi ...

Tatlı Su Biyomları

Akarsu ve tatlı su göllerinden oluşur.

Bitki örtüsü

Saz, kamış, nilüfer, bitkisel plankton...

Hayvan türleri

Balıklar, kurbağalar, solucanlar, yengeç ve böcek türleri ...

Tuzlu Su Biyomları

Deniz ve okyanus gibi tuzlu sulardan oluşur.

Bitki örtüsü

Yosun, plankton ...

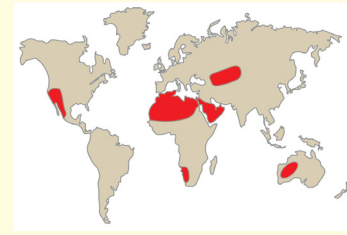
Hayvan türleri

Yunus, balina, midye, yengeç, denizanası, ahtapot, denizyıldızı, hayvansal planktonlar, balık türleri ...

SORULAR

SORU 1

Haritada dağılışı gösterilen biyom aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çöl
B) Tundra
C) Çalılık
D) Savan
E) Geniş Yapraklı Orman

Cevap: A

SORU 2

- I. Çöl
II. Tundra
III. Savan
IV. Tropikal yağmur ormanları

Yukarıda verilen biyomlardan hangi ikisi biyolojik çeşitlilik bakımından diğerlerine göre daha zengindir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

Cevap: E

SORU 3

- 70° – 80° enlemlerinde görülür.
• Bitki örtüsü yaz aylarında ortaya çıkan likenler ve kısa boylu otlardır.
• Ren geyiği, misk öküzü, yer faresi, kutup tilkisi, karibu gibi hayvanlar yaşar.

Yukarıda özellikleri verilen biyom aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tropikal yağmur ormanları
B) Savan
C) Tundra
D) Çöl
E) Kutup

Cevap: C